

ЯРУУ НАЙРАГЧ КИМ СО ВӨЛИЙН ШҮЛГИЙН МОНГОЛ ОРЧУУЛГЫН ТУХАЙД

Б.Дулмаа⁸³

***Abstract:** Abstract of the Mongolian language translation of two poems by Kim So-Wol, a famous Korean poet. One of the prominent poet Kim So-Wol's poems is famous for being like "traditional folk song lyrics". Kim So-Wol is well known for expressing the feeling of Korean people's "sadness and sorrow" through his poems. In this study, I tried to do side by side comparison of Mongolian language translation by 3 different translators' work in his poems "Azalea Flower" and "Calling the Soul". In these two poems, one describes the sorrow of feeling separated from his love of life by no choice but to let her go, and the other poem describes the sadness of a heart that is already gone and not able to do anything about their love. In this research, I did a quantitative analysis of a number of words, lines, and stanzas. Also, the poem's context and cultural adaption were researched. The research paper's main purpose was to reveal how Korean poetry was Mongolianized in the nature of the unique characteristics of the country's culture, customs, consciousness, and expressions embedded in poetry.*

***Түлхүүр үг:** яруу найраг, хурц улаан цэцэг, ардын дуу, гуниг, хөдөө тосгон, сүнс дуудахуй, хагацал*

Удиртгал

БНСУ-тай дипломат харилцаа тогтоосноос хойш хагас жаран өнгөрч, хоёр улсын хамтын ажиллагаа бүхий л салбарт хурдтай хөгжиж, хоёр орны ард иргэд хоорондын харилцаа холбоо өргөжин тэлсээр байна. Түүнчлэн “халлийү” солонгосын давлагаа дэлхий олон улс оронд тархаж байгаа энэ үед солонгосын соёл урлаг, уран зохиолыг сонирхон судлах, танилцах хүсэлтэй хүмүүсийн тоо багагүй байна. 1990 оны эхэн үеэс эхлэн БНСУ-ын уран зохиолтой монголын уншигчид танилцах боломж олохын хамт Монголын уран зохиолтой танилцах боломж Солонгосын ард түмэнд олдсон билээ.

Монгол хэлэнд орчуулсан уран зохиолыг 1921-1990 он хүртэл, 1990 оноос хойш гэж хоёр ангилж(Н.Мэнд, 2005:133) үзэж байна. Харин Солонгос (БНСУ) хэлээр

⁸³ МУИС, ШУС, ХУС-ын Ази судлалын тэнхим

орчуулсан монголын уран зохиолыг 1990 оноос хойш (Б.Дулмаа, 2009:159) гэж болох бөгөөд Юү Вонсүгийн 1994 онд орчуулсан “Монголын нууц товчоо” юм. Үүнээс хойш өдгөөг хүртэл монгол, солонгосын уншигчид олон арван уран зохиолтой танилцсан байна.

Яруу найргийн орчуулгын хувьд авч үзвэл Квон Сон хүн “Солонгосын орчин цагийн шүлэг” (Тэргүүн дэвтэр, 2005), “Орчин цагийн солонгосын шүлэг” (Дэд дэвтэр, 2007), И Ан На “Солонгосын шилдэг тавин шүлэг” (2006), Д.Нармандах “Агарууны цэцэг” БНСУ-ын яруу найрагч Ким Со Вөлийн шүлгийн түүврийг тус тус гаргасан байна. Солонгосын шүлэг яруу найргийн орчуулгын тухай дорвитой бүтээл ховор “Нэгэн шүлгийн дөрвөн орчуулгыг шүүн тунгаахад” (М.Амартайван, 2015:159-168) гэсэн өгүүлэлд солонгос шүлгийн орчуулгын тухай тэр дундаа Ким Су Вөл яруу найрагчийн “Хурц улаан цэцэг” шүлгийн дөрвөн орчуулгыг харьцуулан авч үзсэн байна.

Энэ удаа БНСУ-ын орчин цагийн яруу найргийг үндэслэгч нэрт яруу найрагч Ким Со Вөлийн хамгийн алдартай уншиж үзээгүй солонгос хүн байхгүй “Хурц улаан цэцэг” (Таван зүйлийн үсгээр хавсарсан манж үгний толь бичиг, 1957:4086) (진달래꽃 杜鵑花), “Сүнс дуудахуй” шүлгийг гурван орчуулагчийн монголын уншигчдад хүргэсэн орчуулгыг зэрэгцүүлэн судлахыг чадан ядан оролдлоо.

Солонгосын яруу найрагч Ким Со Вөл

Юуны өмнө солонгосын яруу найргийн тухай товч дурдвал, Солонгосын орчин цагийн яруу найргийг цаг үеэр нь “...эхний үе Нээлтийн бодлого баримталж эхэлсэн 19-р зууны сүүлээс 1945 он хүртэлх, сүүл үе Японы эрхшээлээс чөлөөлөгдсөн 1945 оноос хойших үе” (Квон Сон Хүн, 2005:113) гэж хоёр хуваасан байна. Эхний үеийн яруу найрагчид бүгд няцаж шантаршгүй эх оронч үзэлтэн гэдгээрээ онцлог юм. Тэдний нэг болох яруу найрагч Ким Со Вөл нь 1920 оны 8-р сарын 6-ны өдөр Солонгосын хойд нутагт төржээ. Тайж угсаатай түүний амьдрал тийм ч сайн байгаагүй. 2 настай байхад нь түүний эцэг төмөр зам дээр ажиллаж байсан япон хүний халдлагад өртөж, ухаан санаа нь эрүүл бус болсон учир бяцхан хүү өвөө, эмээтэйгээ хамт амьдрах болсон байна. Хүүд өвөө нь бичиг үсэг зааж, эмээ нь эртний хууч яриа ярьж өгдөг байв. 1915 онд Усаны дунд сургуульд элсэн орсон боловч 1919 оны 3-р сарын 1-ний хөдөлгөөний дараа, тус дунд сургууль хаагдаж, “Пэжэ” дунд сургуульд шилжин суралцаж төгсжээ.

Ким Со Вөл дунд сургуульд байх үеэсээ шүлэг зохиол оролдож Жу Ман Шиг, И Дун Хуа, Ким Ог зэрэг багш нар нь түүний авьяасыг олж харж чиглүүлж өгсөн байна. Тэр бээр 1923 онд Токиогийн удирдлагын их сургуульд орж суралцаж байтал 9-н сард хүчтэй газар хөдлөлт болж сургуулиа арга буюу орхин эх орондоо эргэн иржээ. Төрсөн нутагтаа ирээд янз бүрийн ажил хийсэн явсан боловч амьдралын хүнд хэцүү байдлаа тэвчилгүй бор дарсанд орж улмаар 1934 онд 32-хон настай цэл залуугаараа мөнх бусыг үзүүлжээ. 1968 оны 3 сард “Солонгосын өдөр тутмын мэдээ” сонины газраас Нам ууланд Ким Со Вөл найрагчийн гэгээн дурсгалд зориулан түүний шүлгийг сийлсэн гэрэлт

хөшөөг нь мөнхөлжээ. Найрагчийн анхны шүлгүүд 1920 оны 2-р сард “Чанжу” хэмээх уран бүтээлийн сэтгүүлд хэвлэгдсэнээс хойш уншигч, судлаач шүүмжлэгчдийн зүгээс өндөр үнэлгээ авсаар ирсэн байдаг. Тэрээр хүний сэтгэлийн гунигийг эмэгтэйчүүдийн дүрээр дамжуулан солонгос шүлгийн 2 3, 3 3 4 гэсэн үе, өргөлтийн уламжлалт аргаар дүрслэн гаргасан нь өвөрмөц агаад хойч үедээ өв болон үлдсэн юм.

Түүнчлэн түүний шүлэг яруу найргийн онцлог нь “ардын дуу шүлгийн уламжлал” болон солонгосын өвөрмөц сэтгэл хөдлөлийн “хан⁸⁴”-аараа алдартай. Амьд ахуйдаа хэвлүүлсэн “Хурц улаан цэцэг” түүвэрт нь 150 орчим шүлэг нь хэвлэгдсэн байдаг. Түүнийг нас барсны дараа шүүмжлэгч Ким Ог “Со Вөлийн шүлгийн үүсэл” (1939) нэртэй шүлэг, шүүмжийн түүвэр хэвлүүлсэн байдаг. Ким Со Вөлийн зохиол бүтээл солонгосын үндэсний сэтгэлгээг харуулж, яруу найргийн нэг шатад 7 болон 5 үетэй (류근조, 1999:75) 3 өлмийг шүлгийн хэмнэл (ритм) бүтэцтэй байдаг. Энэ нь түгээмэл хэмнэл, хагацал, хүсэл тэмүүлэл, шантралын тухай өгүүлдэг.

Тухайн үеийн яруу найрагт хайрт та минь, гэр орон, эх орон ч үгүй хэмээн тусгаар тогтнолоо алдсандаа харамссанаа илэрхийлж байсан байна. Мөн солонгос бүсгүйн хайртай хүнээ хайрлах сэтгэл, даруу бүрэг ичимхий байдлыг гаргахын зэрэгцээ японы дарлалд зовж буй солонгосчуудын эх оронч сэтгэлийг илэрхийлэх нь Солонгосын яруу найрагт шинэ зүйл байсан аж.

Харин Ким Со Вөл хайртай залуугаа санаж мөрөөдөж буй бүсгүйн сэтгэлээр шүлгээ бичдэг онцлогтой. Тэрээр тухайн үед жишиг болж байсан европ маягаас ангид солонгосын уламжлалд тулгуурлан шүлгээ бичдэг байв (Квон Сон Хүн, 2005:113). Түүний хамгийн алдартай бүтээл болох “Хурц улаан цэцэг”, “Сүнс дуудах”, “Хожмын өдөр” зэрэг шүлэгт солонгос хүний “харуусал” (Квон Сон Хүн, 2005:113)-ыг чадварлаг уран яруу илэрхийлсэн байдаг тухай судлаачид олонтоо дурдсан байдаг.

Түүгээр зогсохгүй 3-р сарын 1-ний тусгаар тогтнолын хөдөлгөөн⁸⁵, соёлыг түгээх эрмэлзэл, уламжлалаа сэргээхийн төлөөх тэмцэл гээд тухайн үеийн солонгосчуудын

⁸⁴ 汗/хан – гэдэг нь зөрчилдсөн сэтгэл, тэр зөрчил өөрөө аяндаа бий болж, ямар нэгэн шийдэл гаргах аргагүй болдог. Өөрөөр хэлбэл, шантарсан үед ч хувь тавилантайгаа эвлэрч, өөрийгөө буруутгаж бусдад гомдоллох үед үүсдэг гэдэг.

⁸⁵ Японы дарангуйллыг тэсвэрлэх аргагүйд хүрсэн Солонгосчууд 1919 оны 3 сарын 1 өдөр “Солонгос орон мандтугай” хэмээн бослого явуулж, Тусгаар тогтнолын хөдөлгөөн үүссэн түүхтэй юм. Хэдэн өдрийн турш томчууд, хүүхдүүд, оюутнууд бүгд гудамжинд гарч “Солонгос улсын тусгаар тогтнол мандтугай” гэж орилон жагсаал хийсэн ба үүнийг “Турван сарын нэгний өдрийн тусгаар тогтнолын хөдөлгөөн” хэмээн нэрлэжээ. Япончууд энэхүү хөдөлгөөнийг зэвсгээр зогсоохыг оролдсон ба олон мянган солонгосчууд тэр үеэр амиа алдаж, зарим нь шоронд хоригдож байжээ. Солонгосчууд энэхүү тусгаар тогтнолын хөдөлгөөнийг санан дурсахын тулд 3 сарын 1-ний өдрийг амралтын өдрөөр тогтоон, төрөл бүрийн үйл ажиллагаа зохион явуулсаар

мэдэрсэн сэтгэлийн болон бие махбод, эд материалын бүх зовлон зүдүүр сэтгэлийн шаналлыг шингээсэн байдаг.

“Хурц улаан цэцэг” анх 1922 онд “Гэбёг буюу шинэ ертөнц” гэдэг сэтгүүлийн 7-р сарын 25-р дугаарт хэвлэгдэн олны хүртээл болсон байна. Энэ үед солонгосын уран зохиол тэр дундаа яруу найрагт чөлөөт⁸⁶ болон үзэл суртлын гэсэн хандлага байв. /자유시와 경향시/ Ким Со Вөл бол уламжлалт хандлагыг хөгжүүлэхэд хувь нэмэр оруулсан яруу найрагч юм. Тэр өөрийн багш Ким Ог-ийн нөлөөгөөр уламжлалт “ардын дууны” 민요시란 민요조의 음울을 가진 시 маягаар бичдэг байв. Тийм ч учраас энэ шүлэг солонгосын ард түмэнд хөгжмийн хэмнэл мэт уламжлалт шүлгийн хэмнэл ханхлуулж, нутаг усаа гэх дулаахан мэдрэмжийг мэдрүүлж чадсан билээ.

Ким Со Вөлийн “Хурц улаан цэцэг” шүлэг нь дараах онцлогуудыг хадгалсан гэж үздэг байна.

Ким Со Вөл “Хурц улаан цэцэг”	
Төрөл	Чөлөөт, уянгын
Шинж чанар	Уламжлалт, ардын дууны шүлэг, яруу уянгалаг, күнзийн суртлын үнэр үнэртсэн, хөдөө тосгоноо гэсэн сэтгэл
Хандлага	Күнзийн суртлын, хүмүүнлэг (эмэгтэй хүн дуулгавартай байх, эр нөхрийнхөө үгээр байх)
Гоо зүйн мэдрэмж	Гуниг гэдэг нь хэдий хэцүү ч эмэгтэй хүний “гуниглал”-харууслын гоо сайхныг гаргасан
Хэмнэл айзам	Ардын уламжлалт 7 болон 5 үет буюу гунигтай хэмнэлтэй, төгсгөл холбосон
Бүтэц	Толгой сүүл холбосон, 4 бадаг
Онцлог	<ol style="list-style-type: none"> 1. “Гуниг”-ийг уран яруугаар дүрсэлсэн 2. Ардын дууны уламжлалаар бичсэн 3. Хөдөө тосгоны амьдрал, аялгууг шингээсэн 4. Эмэгтэй хүний дуулгавартай байдлыг тухайн үеийн хүмүүс хүлээн зөвшөөрч байсныг уран яруугаар илэрхийлсэн

Харин “Сүнс дуудахуй” нь бүтцийг харвал дараах онцлогтой байна.

Ким Со Вөл “Сүнс дуудахуй”	
Төрөл	Чөлөөт, уянгын
Шинж чанар	Ардын дуу, гашуудалтай, мэдрэмжтэй, уламжлалт, уур хорсол
Хандлага	Сүнс дуудах, сүнс дуудахад нөлөөлдөг хүчтэй мэдрэмж
Гоо зүйн мэдрэмж	Гуниг гэдэг нь хэдий хэцүү ч эмэгтэй хүний “гуниглал”-харууслын гоо сайхныг гаргасан
Хэмнэл айзам/ өнгө аяс	3 өлмийт/ хүсэмжлэн хашхирах, шууд хашхирах, эмэгтэйлэг
Холбогдох домог	үлгэр Манбугсог буюу Чулуу болон мөнхөрсөн үлгэр, эртний зохиогч нь үл мэдэгдэх дуу “Чи сүл ён гуг”

байна. Мөн гудамж, гэртээ төрийн далбаагаа өлгөж “Гурван сарын нэгний баяр”-ыг тэмдэглэдэг байна.

⁸⁶ Чөлөөт гэдэг нь тухайн үеийн солонгосын “шижу” буюу богино дуу шиг үгийн тоо, мөрийн тоо тэнцүү хэлбэртэй бичдэг байснаас огт өөр чөлөөтэй бичих болсныг хэлж буй.

Бүтэц	Толгой сүүл холбосон, 4 бадаг
Онцлог	- 3 өлмий бүхий ардын дууны хэмнэлт (7 ба 5 үет) - Давталг, сэтгэл зүрхний гүнээс хайн хашхирах, сэтгэл хөдлөлийн шууд илэрхийлэл - Шүлгийг цуваа хэлбэрээр чөлөөтэй холбосон (2 ба 3-р бадгаас бусад) - Ардын үлгэр домгоос сэдэвлэсэн

Солонгосын яруу найргийн монгол орчуулга

“Хурц улаан цэцэг” шүлгийг 2005 онд Квон Сон Хүн багшийн орчуулсан орчуулга. Нэрээ орчуулахдаа “Хурц улаан цэцэг” (진달래꽃 杜鵑花) гэдэг үгийг Бээжинд хэвлэгдсэн “Таван зүйлийн үсгээр хавсарсан манж үгний толь бичиг”-т 杜鵑花 буюу хурц улаан цэцэг гэж тэмдэглэснээр орчуулсан байна. Монгол хэлэнд ургамал амьтны нэрийг өөр улс орон хийгээд далай тэнгист байдаг ургамал амьтны нэрийг ч өвгөд дээдэс маань оноон өгсөн нь байдаг тул тус толинд гарсан “хурц улаан цэцэг” гэж оноон тэмдэглэсэн үгээр орчуулсан байна. Энэ нь бид монгол хэлний баялаг зөв тайлбарлан оноож өгсөн үгсийг өргөн дэлгэр түгээн тархахад орчуулгын хэлний оруулж буй бас нэгэн чухал асуудал гэж бодож байна. Цаашид орчуулагчид маань энэ мэт монгол хэлнээ аль эрт буулгаж оноон өгсөн нэршил, үг хэллэгийг олж орчуулах нь монгол хэлний уран тансаг байдлыг хадгалан уламжлуулж, амьд харилцаад оруулан хэрэглэхэд оруулах хувь нэмэр болох бөлгөө.

진달래 꽃

나 보기가 역겨워
가실 때에는
말없이 고이 보내 드리오리다

영변에 약산
진달래꽃
아름 따다 가실 길에 뿌리오리다

가시는 걸음 걸음
놓인 그 꽃을
사뿐히 즈려 밟고 가시옵소서

나 보기가 역겨워
가실 때에는
죽어도 아니 눈물 흘리오리다

Хурц улаан цэцэг (Квон Сон Хүн, 2005:5)

Намайг харахаас дургүй чинь хүрдэг болохоор

Нааш гэхгүй дуугай л явуулъя
Йөнбөний Ягсан уулын хурц улаан цэцгээс
Тэвэр тэврээр аян замд чинь цацна.
Алхам алхамдаа тэр бутарсан цэцгийг
Аажим аажим гишгээд яваарай
Намайг харахаас дургүй чинь хүрдэг болохоор
Наана чинь яасан ч, би хамар шархираахгүй

2006 онд И Ан На “Солонгосын шилдэг тавин шүлэг” номынхоо эхэнд орчуулан хэвлэсэн байна. Тэрээр “Даль цэцэг” гэдэг нэрээр орчуулж өөр олон тайлбаргүй зөвхөн солонгос нэрийг галиглан “жиндаллай” гээд зүүлт болгон оруулсан байна.

Даль цэцэг (И Ан На, 2006:8)

Намайг хараад үзэн ядаж
Явахад тань
Дув дуугүйхэн явуулъя аа

Ёнбөн нутгийн Яг ууланд
Даль цэцгийг
Тэвэр тэврээр түүж явах замдаа цацалъя

Алхам тутамд
Тавигдсан тэрхүү цэцгийг
Аяар аяар гишгэн яваарай

Намайг хараад үзэн ядаж
Явахад тань
Үхсэн байлаа ч нулимс унагахгүй ээ

Б.Нармандах 2010 онд Ким Со Вөлийн шүлгийг орчуулан түүвэр болгон хэвлүүлсэн бөгөөд “Хурц улаан цэцэг” шүлгийг “Агарууны цэцэг” хэмээн орчуулж түүврийн эхэнд оруулсан байна. Чухам яагаад орчуулагч “агарууны цэцэг” хэмээн орчуулсан тусгай тайлбар байхгүй байгаа бөгөөд агарууны төрлийн мод гэвэл гол төлөв арцат ургамлыг хэлдэг байна. Үүнээс үзэхэд орчуулагч магадгүй андууран орчуулсан байх магадлалтай байна. Харин “гүүглэ” (google) хайлтаар солонгосоор “진달래꽃” хэмээн хайхад “азалия цэцэг”⁸⁷ буюу замбага цэцэг гэж гарч ирж байна.

Агарууны цэцэг (Б.Нармандах, 2010:7)

Намайг хараад

⁸⁷ <https://translate.google.com/?sl=ko&tl=mn&text=%EC%A7%84%EB%8B%AC%EB%9E%98%EA%BD%83&op=translate>

Нүүр буруулан явахад тань
Нэг ч үг хэлэлгүй үдэж өгье дөө
Ён голын эрэг, Яг уулын
Жиндальлэ (агарууны) цэцэгсийг
Тэвэр тэврээр
Явах замд тань
Яруухан дурсгал болгон дэвсэж өгье дөө
Алхам бүрд тааралдах тэрхүү цэцэг
Алгуур алгуур гишгэлэн яваарай
Намайг хараад
Нүүр буруулан явсан болохоор
Насан эцэслэсэн ч нулимс унагахгүй

Яруу найргийн /утга уянгын/ зохиол бүтээлийн орчуулга үргэлжилсэн үгийнхээс их ялгаатай. Зохиолын хэлний үгийг тодорхой хэмжээ журамд тохируулж жирийн ярианд байдгаас өөрөөр хэрэглэн хувааж нугалж нарийн эрэмбээр эгнүүлэн бичсэн зохиол туурвилыг шүлэглэсэн зохиол гэдэг. Шүлэг нь хүний сэтгэл хөдлөлийн өнгө аясыг тод илэрхийлэх зориулалттай тул бүтцийн хувьд айзам хэмжээ үүсгэдэг, толгой сүүл холболт, мөр, бадаг, өлмий зэрэгт хавчигдан үгийг чөлөөтэй хэрэглэх боломжоор хомс байдаг (Р.Гүрбазар, 1996:25) гэж үздэг. Үнэхээр ч энэ шүлгийн эх нь толгой сүүл холбож, солонгосын ардын дууны шүлгийн адил хэмнэл нь жигд, үгийн дуудлага нь зохиолчийн төрөлх нутгийн аялгуугаар бичсэн байдаг.

Эхний бадгийн 2-р мөрний сүүлийн хэсэг “말 없이 고이 보내 드리우리다”-г Квон Сон Хүн, И Ан На нар орчуулахдаа “...дуугай л / дуугүйхэн явуулья /аа” гэсэн бол Б.Нармандах “... нэг ч үг хэлэлгүй үдэж өгье дөө” гэж орчуулсан байна.

Энэ мөрний эхний хэсэг “... дуугүй/нэг ч үг хэлэлгүй” гэдэг утга байгаа боловч сүүлийн хэсэг нь “... тэр хүн нь явж байгаа бус, явж ч магад, явуулья/ явна гэвэл явуулж чадна даа/ явуулахаас өөр аргагүй” гэсэн утга буй юм. Тэрнээс яг явж байгаа учраас үдье явуулья гэсэн шууд утгыг илэрхийлээгүй болно. “Шүлгийг орчуулах гэгч уг утгыг орчуулах төдий биш, түүний найруулгын хэв журам ба уран хэл, сэтгэлийг хөдөлгөх чадлыг бүрнээ орчуулах хэрэгтэй (Орчуулах эрдэм, 1972:86) гэж Ц.Дамдинсүрэн абугай бичсэн байдаг. Үнэхээр энэ шүлгийн хэлэх гэсэн гол чухал санааны нэг нь энэ мөрөөр илэрч байна. Тэр орхиод явах, бас түүний явуулах гээд буй “хэн гуай” түүний амраг хайрт ч байж болох талтай ч тухайн үеийн нийгмийн нөхцөл байдалтай уян холбож үзвэл “эх орон” гэсэн санаа байж ч болох юм.

Мөн уг шүлгийн хамгийн сүүлийн мөр “... 죽어도 아니 눈물 흘리우리다” гэдэг нь нэг талаасаа егөөдсөн утга гаргаж байна. Учир нь үгчлэн орчуулбал “үхсэн ч үгүй нулимс унагахгүй ээ” гэсэн утгатай байна. Ямар ч байсан өөрийнхөө үзэл санаа, шийдвэртээ бат зогсох нэг утга байгаа ч нөгөө талаас өөрөө хэцүү байдалд орсон учраас

яасан ч, хичээн хэцүү хүнд байсан ч тэр өөрт нь тулгараад буй үйлтэй санал нийлэхгүй дээ гэж хэлэхийн хамт өөртөө бас давхар хэлж өөрийгөө магадгүй зоригжуулж байх шиг. Гурван орчуулагчийн орчуулсныг зэрэгцүүлэн харвал,

Квон Сон Хүн	Намайг харахаас дургүй чинь хүрдэг болохоор Наана чинь яасан ч, би хамар шархираахгүй
И Ан На	Намайг хараад үзэн ядаж Явахад тань Үхсэн байлаа ч нулимс унагахгүй ээ
Б.Нармандах	Нүүр буруулан явсан болохоор Насан эцэслэсэн ч нулимс унагахгүй

Эндээс харахад И Ан На орчуулахдаа шууд үгчлэн орчуулсан бол Б.Нармандахын орчуулгаас харахад өмнөх мөрөнд явчихсан болохоор түүнийг нас эцэслэсэн ч араас нь нулимс унагахгүй гэжээ. Б.Нармандахын орчуулгыг харвал энэ шүлгийн далд утга санааг сайн ойлгоогүй яруу найрагчийн шүлгийн арга барил, далд утга санаа илэрхийлдэг тэр агуулгыг гарган орчуулаагүй байна. Харин Квон Сон Хүн юу ч болж байсан нулимс ч унагахгүйгээс гадна “хамар шархираахгүй” гэж орчуулсан нь уншигч “Яагаад хамраа шархираахгүй гэж?” уг нь хүн хамраа шархираахгүй байж чадахгүй аяндаа сэтгэл уярам, эсвэл гунигтай зүйл тохиолдоход хамар хар аяндаа шархирдаг байхад “Яагаад?” гэж нэгийг бодож хоёрыг тунгаахаар зохиолчийн “уншигч – тухайн үеийн солонгосын ард түмэнд хандсан санаа” агуулгыг нь чадварлаг гаргасан байна.

Яруу найргийн орчуулгад чанарын болон тоон үзүүлэлт (Ц.Магсар, 2015:20-21) ээр дүгнэх нь буй. Мэдээж зөвхөн доорх хүснэгтээр эхийн орчуулгыг дүгнэх боломжгүй ч нэг ижил эх шүлгийг хэрхэн яаж орчуулсан болохыг зэрэгцүүлэн харж дүгнэх үүднээс хүснэгтлэн гол төлөөлөл үзүүлэлтээр харахыг хичээсэн болно. Гурван орчуулагчийн шүлгийн солонгос хэлнээс монгол хэл рүү хөрвүүлсэн байдлыг харахад:

	Үзүүлэлт	Квон Сон Хүн	И Ан На	Б.Нармандах
Тоон үзүүлэлт	Үгийн тоо анхдагч эхтэйгээ таарч буй эсэх	34	40	47
	Орчуулагчаас аль хэр нэмсэн буюу гэсэн	Нэмж гээгээгүй	Нэмж гээгээгүй	Нэмсэн
	Үг орчуулгадаа хэл зүйн хэлбэрээ хадгалж чадсан эсэх	Чадсан	Чадсан	Зарим хэлзүйн хэлбэр, үг нэмсэн
	Шүлгийн үеийн тоо болон шүлгийн өргөлтийн шинжийг хадгалсан эсэх	Эхийн болон монгол шүлгийн шинжийг хадгалсан	Хадгалан орчуулсан	Эхийн өргөлтийн шинжийг эвдсэн
Чанарын	Шүлгийн гоо зүй алдагдсан эсэх (хэмжээ, хэмнэл, бүтэц, найруулга)	Эхийн хэмнэлийг хадгалахын хамт монгол шүлгийн хэмнэл, бүтэцтэй	Эхийн утгыг буулгахдаа монгол шүлгийн бүтэц, хэмнэлтэй	Эхийн хэмнэлийг монгол болгон орчуулсан
	Утга эндүүрсэн эсэх	Байхгүй	Байхгүй	Байна

Үгийн утгын өнгө эхэд байгаатай нийцүү болж чадсан эсэх	Эхтэй, монгол шүлгийн аястай нийцсэн	Эхтэй нийцсэн	Эхээс нь өөр монголжуу болгосон
Яруу найргийн хэлээр орчуулагдсан эсэх	Тийм	Тийм	Тийм
Дүрслэн илэрхийлсэн байдал нь оновчтой, анхдагч эхдээ нийцтэй болсон эсэх	Анхдагч эхийн далд утгыг ч илэрхийлсэн	Анхдагч эхтэй адил	Өөрчилсөн, утгад өөрчлөлт орсон
Өгүүлбэрийн байгууламж, мөр, шад, бадгийн логик алдагдсан эсэх	Үгүй	Үгүй	Өөрчлөгдсөн
Орчуулагчаас субъектив зүйл нэмсэн эсэх	Үгүй	Үгүй	Нэмсэн

Гурван орчуулагч гурвуулаа яруу найргийн хэлээр уран яруу орчуулсан бөгөөд Квон Сон Хүн, И Ан На нар үгийн тоог эхтэй харьцангуй ойролцоо барьж орчуулсан байна. Харин Б.Нармандах орчуулахдаа эхэд байхгүй үгийг нэмж орчуулсан ба үгийн тоо нь эхийн үгийн тооноос их байгааг харж болно. Утга эндүүрэн орчуулсан гэхээр зүйл Б.Нармандахын орчуулгаас хэд хэдэн зүйл ажиглагдаж байна. Тухайлбал, уг шүлэгт явах гээд буй хүнийг явсан утгаар бичээгүй байхад явсан учраас “үдсэн” гэж, Ёнбён гэдэг газрын нэрийг Ён гол болгон ташаа орчуулсан байна. Шүлгийн 4 бадгийг агуулгыг нь анхааран орчуулах нь зүйтэй юм. Гэтэл Б.Нармандах нь бадгийн заагийг сайн гаргалгүй үргэлжлүүлэн орчуулсан байдал ажиглагдаж байна. Харин И. Ан На яг эхтэй адил 12 мөрөөр орчуулсан бол Квон Сон Хүн 9 мөр боловч эх шүлгийн яруу найрагчийн гаргаж хэлэх гэж буй агуулгаас гадна далд ёгт утгыг ч сайн гаргаж оруулсан байна. Дорно дахины шүлгээс ялгардаг монгол шүлгийн толгой холбоц аргыг хэрэглэсэн нь шүлгийг илүү яруу сайхан болгон монгол хэлэнд нутагшуулан орчуулсан байна.

Ким Со Вөл яруу найрагчийн өөр нэг алдартай “Сүнс дуудахуй” (초혼/招魂) шүлэг анх 1925 онд хэвлэгдсэн “Хурц улаан цэцэг” түүвэрт анх хэвлэгдсэн байна. Энэхүү шүлэг нь Ким Со Вөлийн яруу найргийн онцлог, түүний ертөнцийг үзэх үзлийг харж болох бичсэн цаг үе нь тодорхойгүй шүлгийн нэг билээ.

Шүлгийн гол агуулгыг судлаачид өгүүлэгч хайртай хүнээсээ хагацаад түүнийгээ үгүйлэн шаналж, түүний хойноос гашуудан гаслан орь дуу тавин хашхиран уйлавч хайртай хүн нь эргэж ирэхгүй одсон байдаг. Ийнхүү санагалзан тэмүүлэх сэтгэл нь хайраа хүлээн зөвшөөрч чадаагүйнхээ төлөө гэмших гэмшлийн улмаас улам илүү харамсах мэдрэмжээр насан эцэслэсэн түүнийхээ төлөө “сүнс дуудаж/초혼⁸⁸” буй тухай гардаг.

⁸⁸ Хүн нас барахад сүнсийг нь дууддаг. Дээвэр дээр гаран талийгаачийн өмсөж байсан хүрмийг зүүн гартаа барьж, баруун гараа бэлхүүс дээрээ тавин хойд зүгт хараад “Аль нэг тосгоны хэн ээ” хэмээн гурвантаа дуудах ёс.

Ким Со Вөлийн шүлгийн хэмнэл гол төлөв 7 болон 5 үет 3 өлмийт байдаг бол “Сүнс дуудахуй” шүлэг нь 3 ба 2 өлмийт арай өөр хэмнэлтэй бичигдсэн болохыг харж болно.

초혼 (진달래꽃, 1924)

산산이 부서진 이름이여!
허공(虛空) 중에 헤어진 이름이여!
불러도 주인 없는 이름이여!
부르다가 내가 죽을 이름이여!

심중(心中)에 남아 있는 말 한마디는
끝끝내 마저 하지 못하였구나.
사랑하던 그 사람이여!
사랑하던 그 사람이여!

붉은 해는 서산(西山) 마루에 걸리었다.
사슴이의 무리도 슬피 운다.
떨어져 나가 앉은 산 위에서
나는 그대의 이름을 부르노라.

설움에 곱도록 부르노라.
설움에 곱도록 부르노라.
부르는 소리는 비껴 가지만
하늘과 땅 사이가 너무 넓구나.

선 채로 이 자리에 돌이 되어도
부르다가 내가 죽을 이름이여!
사랑하던 그 사람이여!
사랑하던 그 사람이여!

Сүнс дуудахуй

Замхран алсалсан хүний нэр
Замлинд сарнисан чиний нэр
Хашхиран дуудсан ч хариугүй нэр
Хашхируулсаар намайг элээх нэр
Сэтгэл чилээсэн ганц үгээ
Сэрхийтэл хэлж чадсангүй
Хайрын шүтээн минь
Хан тэнгэр минь

Улбар наран уулын хормойг гийгүүлж
Уянгалаг гунигаар буга урамдана
Алслах тэр уулын хэцээс
Амрагийнхаа нэрийг би дуудна

Гунигтаа живж дуудна
Гунигтаа хөтлүүлж дуудна
Дуудах дуу минь цуурайтавч
Дээд тэнгэр газраас алс юм

Харж мөрөөдсөөр чулуу болсон ч
Хэлүүлсээр намайг элээх нэр
Хайрын шүтээн минь!
Хан тэнгэр минь!

Сүнс дуудахуй

Тархаж бутарсан нэр чинь ээ!
Хоосон агаарч замхарсан нэр чинь ээ!
Дуудсан ч гэсэн эзэн үгүй нэр чинь ээ!
Дуустлаа дуудах нэр чинь ээ!

Сэтгэл зүрхэн дэх нэг л үгээ
Эцсээ хүртэл бүгдийг нь хэлсэнгүй юмаа
Хайрлаж байсан тэр хүн ээ!
Харлаж байсан тэр хүн ээ!

Баруун уулын оройд суух улбар наранд
Бугын сүрэг ч гуниглан уйлдаг юм
Бусдаас тасархай сууж байгаа уулан дээрээс
Таны нэрийг дуудна аа, би

Гунигаа барьж дийлэхгүй тэр чинээгээр дуудна даа, чамайгаа
Гашуудлаа барьж дийлэхгүй тэр чинээгээр дуудна аа, чамайгаа
Дуудах чимээг чиглэн зүглэн явавч
Тэнгэр газар хоёр хоорондоо дэндүү хол байдаг л даа

Зогссон хэвээрээ энэ газарт чулуу болох гэлээ ч
Дуустлаа дуудах нэр чинь ээ!
Хайрлаж байсан тэр хүн ээ!
Харлаж байсан тэр хүн ээ!

Гуйлт

Өөрөө уул шиг байж хугалсан нэр шүү
Өргөн орчлонгийн хоосонд хөвсөн нэр шүү
Дуулим хорвоод дуудуулах эзэнгүй нэр шүү

Дурлалд учирсан би л дуустлаа дурсах нэр шүү
Сэтгэлд үлдсэн нэг л үгийг чинь
Шимширч сэмэрсэн ч хэлж чадахгүй нь
Хайрын минь тэнгэр та юм шүү
Хайрын минь тэнгэр та юм шүү
Бусдын юм шиг улаан наран
Баруун уулын цаагуур шингэлээ
Бугын сүрэг миний гунигийг хувааж
Буцаж ирэхгүйгээр уйтай урамдана
Тэрхэн зуур уулын гэртээх цуурай
Танхилхан миний сэтгэлийг хуваалцах шиг болно
Аяа, би шившин шившин дуудавч
Ая дуу минь хүрэхгүй л байна уу даа
Тэгэлгүй яах вэ дээ
Тэнгэр газар зайтайнх шүү
Зогссон чигээрээ чулуу болсон ч
Цуцгалаа дуудах нэр юм шүү
Хайрын минь тэнгэр та юм шүү
Хайрын минь тэнгэр та юм шүү

Шүлгийн эхний бадгийг орчуулсныг харвал Квон Сон Хүн, И Ан На нар шүлгийн хайртай хүнээ үгүй болсныг мэдэрч түүний хойноос гашуудан шаналж буй утгыг нь шингээж чадсан. Нас барсан учраас “замхарсан, замхран үгүй болох” гэсэн утгатай үгийг зөв орчуулж, зохиолчийн хэдий нэрийг нь дуудавч хий хоосон хэн ч хариу өгөхгүй дуудсан нэр нь “замхран” алга болж буйг илэрхийлж чадсан. Харин Б.Нармандахын орчуулгаас дээр дурдсан “замхрах” гэдэг утга байхгүй, нэрийн тухай мэт эндүү ташаа буулгасан байна.

Хоёрдугаар бадгийн хувьд хайраа илчлэн, хүлээн зөвшөөрч, хэлж чадаагүйдээ харамссан сэтгэлийг И Ан На “...Сэтгэл зүрхэн дэх нэг л үгээ

Эцсээ хүртэл бүгдийг нь хэлсэнгүй юмаа...” гэж орчуулсан

бол Квон Сон Хүн “...Сэтгэл чилээсэн ганц үгээ

Сэрхийтэл хэлж чадсангүй...” хэмээн орчуулсан
байна. Яахын аргагүй

хэлэхийг хүссэн үгээ хэлж чадаагүйг харуулан орчуулсан байна. Б.Нармандахын хувьд арай өөр маягаар “...хэлж чадахгүй нь” гэж орчуулжээ. Уг шүлэгт хайртай хүн нь аль хэдийнээ энэ ертөнцийн хүн биш болсон тухай гарч байхад Б.Нармандах амьд буй хүнд хэлж чадахгүй байгаа мэт буулгасан байна.

Гуравдугаар бадгийн агуулга нь уулын оройд тусах нарны тухай хэдий ч өдөр шөнө, энэ ертөнц ба нөгөө ертөнц, амьдрал ба үхлийн зааг, бугаар ер бусын амьд амьтныг

өрөвдөх сэтгэлийг илэрхийлсэн гэж судлаачид үздэг. Хүн ийм нөхцөл байдалтай үхэлтэй нүүр тулахдаа хичээн арчаагүйгээ мэдэрч, амьдрал утга учиргүй мэт санагддаг гэдгийг илэрхийлэхийг хүссэн аж. Тэр заагийг Квон Сон Хүн:

“Алслах тэр уулын хэцээс

Амрагийнхаа нэрийг би дуудна...” гэсэн бол И Анна:

Бусдаас тасархай сууж байгаа уулан дээрээс

Таны нэрийг дуудна аа, би...” гэж эхийн далд утга санааг боломжийн хэлбэрээр орчуулсан байдаг. Б.Нармандах огт өөр утгаар орчуулаад зогсохгүй нэг мөрийн утгыг огт өөр утгаар орчуулсан байна.

Дөрөвдүгээр бадгийн энэ ертөнц болон хойд ертөнцийн хоорондын зай гээд гурвуулаа тэнгэр газрын хоорондын зай хол гэдэг санааг гаргаж чадсан байна.

Сүүлийн бадагт солонгос ардын үлгэр болох “хайртай хүнээ алдаад дэргэд нь уйлж гашуудсаар чулуу болдог тухай үлгэрийн үзэл санаанд үндэслэн бичсэн гэдэг. Энэ бадгийг Квон Сон Хүн: Харж мөрөөдсөөр чулуу болсон ч, И Ан На: Зогссон хэвээрээ энэ газарт чулуу болох гэлээ ч гэж үлгэрийн утга санаатай дүйцүүлэн орчуулсан байна. Харин Б.Нармандах: Зогссон чигээрээ чулуу болсон ч гэж мөн л утга дүйцүүлэн орчуулж, төгсгөлийн давталтаар төгсгөсөн байна. Эндээс харахад үлгэрийн утга агуулгыг хамгийн оновчтой тусган орчуулсан орчуулга Квон Сон Хүний орчуулга байна. Хайртай хүнээ харж хүлээсээр чулуу болдог тухай тэр үлгэрт гардаг.

Шүлгийн орчуулгад хийсэн тоон ба чанарын үзүүлэлтийг дараах хүснэгтээс харж болно.

	Үзүүлэлт	Квон Сон Хүн	И Ан На	Б.Нармандах
Тоон үзүүлэлт	Үгийн тоо анхдагч эхтэйгээ таарч буй эсэх	70	95	97
	Орчуулагчаас аль хэр нэмсэн буюу гээсэн	Нэмж гээгээгүй	Нэмж гээгээгүй	Нэмсэн
	Үг орчуулгадаа хэл зүйн хэлбэрээ хадгалж чадсан эсэх	Чадсан	Чадсан	Зарим хэлзүйн хэлбэр, үг нэмсэн
	Шүлгийн үеийн тоо болон шүлгийн өргөлтийн шинжийг хадгалсан эсэх	Эхийн болон монгол шүлгийн шинжийг хадгалсан	Хадгалан орчуулсан	Эхийн өргөлтийн шинжийг эвдсэн
Чанарын үзүүлэлт	Шүлгийн гоо зүй алдагдсан эсэх (хэмжээ, хэмнэл, бүтэц, найруулга)	Эхийн хэмнэлийг хадгалахын хамт монгол шүлгийн хэмнэл, бүтэцтэй	Эхийн утгыг шууд буулгасан, монгол шүлгийн бүтэц, хэмнэлтэй	Эхийн хэмнэлийг монгол болгон орчуулсан
	Утга эндүүрсэн эсэх	Байхгүй	Байхгүй	Байна

Үгийн утгын өнгө эхэд байгаатай нийцүү болж чадсан эсэх	Эхтэй, монгол шүлгийн аястай нийцсэн	Эхтэй нийцсэн	Эхээс нь өөр монголжуу болгосон
Яруу найргийн хэлээр орчуулагдсан эсэх	Тийм	Тийм	Тийм
Дүрслэн илэрхийлсэн байдал нь оновчтой, анхдагч эхдээ нийцтэй болсон эсэх	Анхдагч эхийн далд утгыг ч илэрхийлсэн	Анхдагч эхтэй яг адил	Өөрчилсөн, утгад өөрчлөлт орсон
Өгүүлбэрийн байгууламж, мөр, шад, бадгийн логик алдагдсан эсэх	Үгүй	Үгүй	Өөрчлөгдсөн
Орчуулагчаас субъектив зүйл нэмсэн эсэх	Үгүй	Үгүй	Нэмсэн

Шүлгийн эх 69 үгтэй бол тоонд хамгийн дөхүү орчуулгыг Квон Сон Хүн хийсэн байна. Квон Сон Хүн, И Ан На нар шүлгийг орчуулахдаа эхийн бүтэц хэмнэл зэргийг бараг эвдэлгүй орчуулсан байна. Мөн шүлгийн хагацан салсан хайртай хүндээ хандан сэтгэл нь догдлон хичээн хашхиран дуудавч хариу үгүйг, өөрийн сэтгэлийн үгээ нээж чадалгүй явуулсандаа харамсан бухимдаж буйг гаргаж чадсан байна. Түүнчлэн тухайн үеийн солонгосын шүлэг яруу найрагт далд хадгалагддаг “хайртай хүн” нь хүн байж болох ч тусгаар тогтнолоо алдан Японы эрхшээлд орсон эх орныхоо байдлын хэцүүг энэ ертөнц, нөгөө ертөнцөөр зүйрлүүлээд ард иргэдийн эрх чөлөөтэй болохыг мөрөөсөн хашхирах дуун гэж ч төлөөлүүлсэн байж болох тэр утгыг тодорхой хэмжээгээр гаргаж чадсан байна. Жишээлбэл: Бугын сүрэг ч гуниглан уйлдаг юм гэж И Ан На орчуулсан байхад Квон Сон Хүн Уянгалаг гунигаар буга урамдана гэсэн байна. Гуниглан уйлж, уянгалаг гунигаар урамдаж буй буга гэж зохиолчийн уран сайхны хэтрүүлгээр эрх чөлөөгөө алдсан ард түмнийхээ зовлон гунигийг хэлснийг монгол хэлээр орчуулахдаа мөн яг тэр аясаар уран яруу хэтрүүлэгтэй орчуулсан байна. Б.Нармандах Бугын сүрэг миний гунигийг хувааж гэж энгийн хайртай хүнээсээ хагацсан хүний сэтгэлийн зовлонгоос хуваалцан нимгэлж буй гэж ойлгогдохоор энгийнээр орчуулсан байна.

Мэдээж дээрх хэдхэн үзүүлэлтээр тэдний орчуулгыг дүгнэж харахад учир дутагдалтай. Гэсэн хэдий Ким Со Вөлийн шүлэг яруу найргийн тухайн үеийн нийгэмд ард иргэддээ нөлөөлж байсан гол чухал агуулгыг шингээн хэл, соёл, сэтгэлгээг хэрхэн буулгасан болохыг зэрэгцүүлэн харахыг хичээлээ. Квон Сон Хүн болон И Ан На нарын хувьд өөрийн эх хэлнээс монгол хэлэнд буулгаж буй тул агуулга, шүлгийн бүтэц, зохиолчийн хэлж дамжуулахыг хүссэн агуулгыг маш сайн ойлгон монгол хэлэнд хөрвүүлсэн нь харагдаж байна. Б.Нармандахын хувьд шүлгийн хувьд хэлбэр нь яруу үг нь буй боловч эх шүлгийн мөн чанар, гол агуулгыг ухан ойлгоогүй, судлаагүй, газар нутгийн нэрийг андуу ташаа орчуулах гэх зэрэг орчуулагчийн хувьд гаргаж боломгүй алдаатай орчуулгыг хийсэн байна.

Ким Со Вөлийн “Сүнс дуудахуй” шүлэг бол тухайн үеийн төдийгүй ямар ч цаг үед амьдран уншигдах увдистай шүлэг гэлтэй. Монголчуудын хувьд сүнс дуудах гэдэг нь

амьд хүний л сүнснийг дуудах ойлголт байдаг бол солонгосчуудын хувьд сүнс дуудах нь насан эцэслэсэн хүний сүнснийг л дууддаг гэдэг хоёр өөр ойлголт буйг анхааруулахгүй орхих аргагүй.

Төгсгөлийн оронд

Ким Со Вөл шүлгээрээ дамжуулан: “Уншигчид” гэж буй нь – “бид” тухайн нийгэмд тэр цаг үед амьдарч буй хүмүүс,

“Хагацан салсан хайртай хүн” нь – Эрх чөлөө тусгаар тогтнолоо алдсан эх орон нь,

“Цаг үе/тэгэх үед” – “Япончууд” байж болох юм, учир нь тухайн үед японы дарлалд ороод удаагүй байсан үеийн нөхцөл байдалд ард түмэндээ илгээсэн шүлэг гэдэг.

Тийм учраас бид шүлэг, яруу найргийг орчуулахдаа “... хэлбэрийг биш, агуулгыг эрхэмлэх нь хамгийн чухал(Р.Гүрбазар, 1996:34)” билээ. Орчуулга хийхэд анхны суурь судалгаа буюу хэн гэдэг ямар үзэл бодолтой хүний хэзээ, хаана, юуны тухай бичсэн зохиол болохыг судлах шаардлагатай. Мөн тухайн эх зохиолын өөрийн орны ард түмний дунд ямар байр суурь эзэлдгээр барахгүй тухайн орны судлаач, шүүмжлэгчдийн байр суурь, судалгааг сайтар нягтлан судалж гэмээ нь өөрийн эх хэлэндээ буулгавал зохилтой. Ингэж судалгаа хийн орчуулахын үр дүн нь тухай орны сэтгэлгээний онцлог, зохиолчийн ертөнцийг үзэх үзэл, агуулга, түүх соёлтой холбоотой, доод сэтгэлийн нарийн мэдрэмж гээд зохиол бүтээлдээ шингээсэн яруу тансаг, гайхамшигтай, гунигтай, хүсэл мөрөөдөл зэргийг бодолцон хөрвүүлэх хэрэгтэй. Ингэснээр уншигч улсын ард түмэн тэр орны тухай ойлгож мэдэх боломжтой болно.

Квон Сон Хүн орчуулахдаа монгол шүлгийн хэлбэрт оруулсан ч эхийн цаад далд утга, эргэлзээ, зөрчил, егөөдөл зэргийг чадварлаг хадгалж, уламжлалт монгол шүлгийн аргаар толгой холбоц хэрэглэсэн байна.

И Ан На-гийн орчуулга нь эх шүлгийн хэлбэр, хэмнэлийг тэр чигээр нь хадаж орчуулахын хамт монгол шүлгийн хэлбэрт оруулан орчуулсан байна.

Б.Нармандахын орчуулга нь эх шүлгийг солонгос хэлээр уншаагүй хүнд бол ямар нэгэн далд утга санаагүй, зүгээр нэг энгийн шүлэг гэж бодогдохоор ажээ. Харин солонгос хэлээр уншиж байсан, зохиолчийн тухай мэдэх хүнд арай өөр утга агуулгатай өөр шинэ шүлэг мэт харагдаж магадгүй юм.

Ким Со Вөлийн “Хурц улаан цэцэг” шүлгийн:

- Хүний эрхэнд байхын хэцүү хүнд зовлон, гуниг, эмэгтэй хүний энхрий ялдам зөөлөн “гуниглал”-ийн нэг тийм гэж хэлэхийн аргагүй гоо сайхан мэдрэмжийн үнэр,
- Солонгос эмэгтэй хүний эр хүний эрхшээлд байх болон үгүйлэн санах “гуниглал” хэцүүхэн боловч далд утгаараа өөрт нь тэр нь таатайг дорнын ард түмний “зовсны эцэст жаргана” гэдэгтэй агаар нэг утгатай болохыг орчуулагч

бүр гаргаж чадсан эсэхийг дэнслэн “амтлан таалах” боломжийг уншигчид үлдээх нь зүйтэй болов уу.

Уншигч бүр өөр өөрийн мэдрэмжээр зохиол бүтээлийн яруу сайхныг мэдэрдэг тул Ким Со Вөлийн “Хурц улаан цэцэг”, “Сүнс дуудахуй” шүлгийн гурван орчуулгыг мэргэн уншигчид эцсийн дүгнэлт, шүүмжийг хийх буй за.

Эцэст дурдахгүй өнгөрч болохгүй нэг зүйл бол Ким Со Вөл “Хурц улаан цэцэг” шүлгээ ардын дууны шүлгийн арга барилаар бичсэн учраас цаанаа нэг сонсголонтой хэмнэлтэй учраас нийтийн дуу болоод зогсоогүй рок дуу болсон байдаг. БНСУ-ын рок дуучин Ким Ён Сүг буюу Маяа 2003 онд дуулсан байдаг. Хэдий рок дуу ч гэлээ шүлгийн яруу тансаг хэмнэл нь чихэнд дэндүү сайхан сонсголонтой сонстох нь гайхан биширмээр.

Номзүй

1. М.Амаргайван. “Нэгэн шүлгийн дөрвөн орчуулгыг шүүн тунгаахад”, МУИС, “Орчуулгазүй”, №04 (422), УБ., 2015
2. Р.Гүрбазар. “Орчуулгын онол, дадлагын үндэс”, УБ., 1996
3. Б.Дулмаа. “Монголын уран зохиолыг солонгос хэлээр орчуулсан тойм”, “Солонгос судлал 2” сэтгүүл, УБ., 2009
4. И Ан На. “Солонгосын шилдэг тавин шүлэг”, УБ., 2006
5. Квон Сон Хүн. “Солонгосын орчин цагийн шүлэг(тэргүүн дэвтэр)”, 2005
6. Ц.Магсар. “Яруу найргийн орчуулгын уран чанарын тухайд”, МУИС, Орчуулгазүй, №04 (422), УБ., 2015
7. Н.Мэнд. “Монгол хэлээр орчуулсан Солонгосын уран зохиолын тойм”, “Солонгос судлал 2” сэтгүүл, УБ., 2005
8. Б. Нармандах. “Ким Су Воль Агарууны цэцэг шүлгийн түүвэр”, УБ., 2010
9. “Орчуулах эрдэм”, УБ., 1972
10. “Таван зүйлийн үсгээр хавсарсан манж үгний толь бичиг”, Бээжин., 1957
11. 김소월. “시집 진달래 꽃”, 2020
12. 류근조, 한국 현대시의 은유구조, 1999
13. “김소월을 읽는다”, 2020
14. <https://translate.google.com/>